

ПИТАННЯ ЗАВДАНЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ ЯК СУБ'ЄКТА РЕАЛІЗАЦІЇ РЕФОРМ У СФЕРІ ПУБЛІЧНОГО ПОРЯДКУ ТА БЕЗПЕКИ

ISSUES OF TASKS OF THE NATIONAL POLICE OF UKRAINE AS A SUBJECT OF IMPLEMENTATION OF REFORMS IN THE FIELD OF PUBLIC ORDER AND SECURITY

Кочеров М.В., к.ю.н., старший викладач кафедри
адміністративного права

ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом»

Стаття присвячена питанням з'ясування сутності завдань Національної поліції як суб'єкта забезпечення реформ у сфері публічного порядку та безпеки. завданням Національної поліції, як суб'єкта реалізації реформ, є втілення у життя сформованої у стратегічних та програмних документах відповідної політики держави шляхом: розроблення відповідної тактики дій з реалізації запланованого; вжиття необхідних заходів, спрямованих на виконання реформ; здійснення моніторингу за процесами втілення реформ; координація дій та узгодження рішень. Вся ця діяльність спрямована на вироблення рекомендацій та рішень про внесення змін до стратегічних та програмних документів, до роботи тощо.

Звертається увага на те, що завданням Національної поліції – є реалізація реформ у сферах, які визначені МВС України у відповідній державній політиці. Реалізація реформ Національною поліцією – це здійснення та моніторинг реформ, шляхом впровадження у життя тих заходів, які містяться у рішеннях та програмних документах. Обґрунтовується, що на сучасному етапі формування подальших реформ в органах Національної поліції великого значення набувають суб'єкти, здатні впливати на процеси їх реалізації завдяки своєму місцю в інституційній системі. Такими суб'єктами є парламент, уряд і Президент України, а також МВС України. Крім того, мають бути переглянуті та узгоджені положення реформ в органах Національної поліції з положеннями стратегічних документи, що визначають пріоритетні напрями розвитку центральних органів виконавчої влади, діяльність яких спрямовується та координується міністерством, а також тих, які відносяться до сфери відання МВС

Ключові слова: реформи, публічний порядок, публічна безпека, завдання, поліція, Національна поліція.

The article is devoted to clarifying the essence of the tasks of the National Police as a subject of ensuring reforms in the field of public order and security. The task of the National Police, as a subject of reforms, is to implement the relevant policy of the state formed in strategic and program documents by: developing appropriate tactics of action to implement the planned; taking the necessary measures to implement reforms; monitoring the implementation of reforms; coordination of actions and coordination of decisions. All these activities are aimed at making recommendations and decisions on changes to strategic and program documents, work, etc.

Attention is drawn to the fact that the task of the National Police is to implement reforms in the areas defined by the Ministry of Internal Affairs of Ukraine in the relevant state policy. Implementation of reforms by the National Police is the implementation and monitoring of reforms through the implementation of those measures contained in decisions and policy documents. It is substantiated that at the present stage of formation of further reforms in the bodies of the National Police the subjects capable of influencing the processes of their implementation due to their place in the institutional system are of great importance. Such entities are the Parliament, the Government and the President of Ukraine, as well as the Ministry of Internal Affairs of Ukraine. In addition, the provisions of the reforms in the National Police bodies should be revised and harmonized with the provisions of the strategic documents defining the priority directions of development of the central executive bodies, whose activities are directed and coordinated by the Ministry, as well as those within the Ministry of Internal Affairs.

Key words: reforms, public order, public safety, tasks, police, National police.

Постановка проблеми. Україна ставши на шлях побудови правоохоронних органів на цінностях і стандартах демократичних країн світу потребувала перебудови системи центральних органів виконавчої влади, включаючи правоохоронну сферу. Важливим кроком у цьому напрямі стало прийняття Закону України «Про Національну поліцію» від 2 липня 2015 р., яким створено новий правоохоронний орган з принципово новітніми підходами у практичній діяльності, як поліції, так і кожного поліцейського.

Це обумовило потреби в окресленні мети, завдань та функцій діяльності поліції, адже поліція є найбільшою установою за обсягом завдань правоохоронного характеру, то для її становлення як авторитетної державної структури, якій довіряють люди, наявність чітко сформульованих завдань є вкрай важливим.

Стан наукових досліджень. Загальнонотеретичні та галузеві питання адміністративно-правового статусу Національної поліції України та окремих її складових розробляли такі вчені-правознавці, як: О.М. Бандурка, О. А. Баранов, В.О. Басс, І.П. Голосніченко, С.М. Гусаров, О.Ю. Дрозд, А.М. Ключко, Т.О. Коломоєць, В. К. Колпаков, А.Т. Комзюк, О.М. Музичук, В.І. Олефір, А.М. Подоляка, І.М. Шопіна та інші. Проте, незважаючи на вагомий науковий доробок цих, та вищенаведених вчених, сьогодні питання щодо завдань Національної поліції України як суб'єкта реалізації реформ потребує додаткового вивчення.

Метою статті є на підставі наукового аналізу з'ясувати зміст та сутність завдань Національної поліції, як суб'єкта

реалізації реформ у сфері забезпечення публічного порядку та безпеки.

Викладення основного матеріалу. Відповідно до Закону України від 02.07.2015 № 580-VIII «Про Національну поліцію» завданням поліції є надання поліцейських послуг у сферах: 1) забезпечення публічної безпеки і порядку; 2) охорони прав і свобод людини, а також інтересів суспільства і держави; 3) протидії злочинності; 4) надання в межах, визначених законом, послуг з допомоги особам, які з особистих, економічних, соціальних причин або внаслідок надзвичайних ситуацій потребують такої допомоги.

До завдань поліції відноситься діяльність з надання поліцейських послуг з протидії злочинності (п. 3 ч. 1 ст. 2 Закону України від 02.07.2015 № 580-VIII «Про Національну поліцію»), яку можна визначити як систему різноманітних видів діяльності та комплексних заходів, спрямованих на попередження, усунення, нейтралізацію і обмеження (ослаблення) факторів, детермінуючих злочинність. Змістовна сторона поняття «протидія злочинності» містить два аспекти: кримінально-правовий і кримінологічний. Кримінально-правовий аспект становить діяльність правоохоронних органів з виявлення й розслідування злочинів, виявлення винних осіб і притягнення їх до встановленої законом відповідальності, судовий розгляд кримінальних справ і виконання покарань. Кримінологічний аспект становить діяльність правоохоронних і інших органів із виявлення існуючих

детермінант злочинності, їх усунення, ослаблення, нейтралізації, а також попередження виникнення нових [1].

До завдань поліції, відповідно до п.4 ч.1 ст. 2 Закону України від 02.07.2015 № 580-VIII «Про Національну поліцію», відноситься також надання поліцейських послуг в межах, визначених законом, послуг з допомоги особам, які з особистих, економічних, соціальних причин або внаслідок надзвичайних ситуацій потребують такої допомоги.

Надання послуг з допомоги – це різні за сферою, змістом та обсягом форми сервісної діяльності поліцейських, спрямовані на реалізацію прав, свобод та законних інтересів осіб, які з особистих, економічних чи соціальних причин або внаслідок надзвичайних ситуацій потребують такої допомоги [2, с.19].

Наступний момент на який би хотілося звернути увагу, це те, що формулюючи завдання поліції, як діяльність із надання поліцейських послуг у сферах: 1) забезпечення публічної безпеки і порядку; 2) охорони прав і свобод людини, а також інтересів суспільства і держави; 3) протидії злочинності; 4) надання в межах, визначених законом, послуг з допомоги особам, які з особистих, економічних, соціальних причин або внаслідок надзвичайних ситуацій потребують такої допомоги, залишилося поза увагою розробників Закону України «Про Національну поліцію», а що представляє собою «поліцейська послуга»? Відсутній у законодавстві і перелік послуг, що надає поліція у сферах 1) забезпечення публічної безпеки і порядку; 2) охорони прав і свобод людини, а також інтересів суспільства і держави; 3) протидії злочинності. Не визначеними є послуги з допомоги особам, які з особистих, економічних, соціальних причин або внаслідок надзвичайних ситуацій.

Тобто, слід узгодити у законодавстві, що таке публічно-сервісна діяльність поліції та надання поліцією послуг у сферах: 1) забезпечення публічної безпеки і порядку; 2) охорони прав і свобод людини, а також інтересів суспільства і держави; 3) протидії злочинності; 4) надання в межах, визначених законом, послуг з допомоги особам, які з особистих, економічних, соціальних причин або внаслідок надзвичайних ситуацій потребують такої допомоги.

Виконуючи вказані завдання Національна поліція реалізує відповідну державну політику у сферах охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку.

Державна політика Національної поліції у визначених сферах повинна мати й взаємозв'язок з іншими складовими державної політики у правоохоронній сфері держави (наприклад, секторі національної безпеки і оборони) та враховувати ті заходи, що реалізуються іншими правоохоронними органами в окремих сферах і галузях.

Вказані завдання поліції, цілком узгоджуються з низкою міжнародних правових актів, до яких можна віднести Міжнародний пакт про громадянські і політичні права. Прийнято 16 грудня 1966 року Генеральною Асамблеєю ООН. Док. ООН А/RES/2200 А (XXI), Загальну декларація прав людини. Прийнято 10 грудня 1948 року Генеральною Асамблеєю ООН. Док.ООН/PES/217 А, «Декларацію про поліцію». Резолюція Парламентської Асамблеї Ради Європи № 690 (1979), Кодекс поведінки посадових осіб з підтримання правопорядку від 17 грудня 1979 р.

Реалізуючи державну політику у визначених сферах, Національна поліція має свої власні специфічні завдання. Це також стосується й завдань поліції, щодо впровадження реформ, адже реформи, що реалізує Національна поліція містяться саме у положеннях відповідної державної політики.

Для кращого розуміння згаданих завдань та ролі цих двох органів з їх виконання необхідно зазначити, що *вироблення (формування) державної політики* – це сукупність стадій, факторів, умов, діяльності суб'єктів політики та груп впливу в процесі вибору стратегічних цілей, а також їх закріплення у відповідних документах (законах,

програмах, доктринах тощо). Формування такої політики починається з визначення основних цілей та пріоритетів політичної влади в галузях (сферах), що потребують державного регулювання й впливу. Спочатку вивчаються суспільні проблеми та досліджується, чому вони є об'єктами діяльності органів державного управління (влади). Далі ці проблеми аналізуються. У ході аналізу надаються відповіді щодо їх вирішення. Після чого у нормативно-правових актах і програмах закріплюються механізми врегулювання проблем [3, с. 87].

МВС України, як суб'єкт формування реформ вивчає суспільні проблеми у відповідній сфері, виробляє стратегію дій з їх вирішення, визначає пріоритетні цілі та вживає заходів для правового оформлення механізмів досягнення поставлених цілей [3, с. 87].

На сучасному етапі формування подальших реформ в органах Національної поліції великого значення набувають суб'єкти, здатні впливати на процеси їх реалізації завдяки своєму місцю в інституційній системі. Такими суб'єктами є парламент, уряд і Президент України, а також МВС України. Крім того, мають бути переглянуті та узгоджені положення реформ в органах Національної поліції з положеннями стратегічні документи, що визначають пріоритетні напрями розвитку центральних органів виконавчої влади, діяльність яких спрямовується та координується міністерством, а також тих, які відносяться до сфери відання МВС [4].

Завданням Національної поліції – є реалізація реформ у сферах, які визначені МВС України у відповідній державній політиці. Реалізація реформ Національною поліцією – це здійснення та моніторинг реформ, шляхом впровадження у життя тих заходів, які містяться у рішеннях та програмних документах. При цьому Говорячи про моніторинг, вітчизняні вчені зазначають, що будь-яка система заінтересована в одержанні достовірної інформації щодо процесів, які відбуваються в зовнішньому та внутрішньому середовищах. Для цього формується система моніторингу. Її завдання полягає в контролі за процесами реалізації державної політики та виявленні сприятливих можливостей, а також відхилень у цьому процесі для своєчасного розроблення та реалізації відповідних заходів. Це своєрідна політика безпеки, що включає: інформаційну, аналітичну та оперативну системи [5].

Також варто зазначити, що для успішної реалізації реформ, що відбуваються в органах поліції потрібно:

- удосконалити інституційно-організаційну структуру управління процесами реформ, з чітким розмежуванням повноважень суб'єктів, визначенням їх форм взаємодії під час формування та реалізації державної політики;

- створити управлінську структуру, яка має забезпечувати процеси формування та реалізації державної політики, аналіз стану реалізації відповідних заходів.

Отже, завданням Національної поліції, як суб'єкта реалізації реформ, є втілення у життя сформованої у стратегічних та програмних документах відповідної політики держави шляхом: розроблення відповідної тактики дій з реалізації запланованого; вжиття необхідних заходів, спрямованих на виконання реформ; здійснення моніторингу за процесами втілення реформ; координація дій та узгодження рішень. Вся ця діяльність спрямована на вироблення рекомендацій та рішень про внесення змін до стратегічних та програмних документів, до роботи тощо.

Також основу відносин між Національною поліцією України і Міністерством внутрішніх справ, як органами одного організаційного рівня, становить принцип координації. Як зазначають українські вчені, цей принцип виявляється в узгодженні дій і рішень, взаємних консультаціях, обговореннях, проведенні спільних заходів і виданні спільних актів, укладенні адміністративних договорів (угод) тощо. Тому запорукою успіху виконання Національною поліцією України, як центрального органом

виконавчої влади, завдання з реалізації державної політики є координація діяльності між Міністром внутрішніх справ і керівником поліції, чіткість сформульованих завдань та якість сформованої політики [3, с. 87].

Висновки. Отже, підсумовуючи вищевикладене слід зазначити, що завдання Національної поліції можна поділити на загальні та спеціальні. До останніх ми відносимо ті завдання, які покладені на поліцію, як суб'єкта реалізації реформ.

Завданням Національної поліції, як суб'єкта реалізації реформ, є втілення у життя сформованої у стратегічних та програмних документах відповідної політики держави шляхом: розроблення відповідної тактики дій з реалізації запланованого; вжиття необхідних заходів, спрямованих на виконання реформ; здійснення моніторингу за процесами втілення реформ; координація дій та узгодження рішень. Вся ця діяльність спрямована на вироблення рекомендацій та рішень про внесення змін до стратегічних та програмних документів, до роботи тощо.

ЛІТЕРАТУРА

1. Науково-практичний коментар Закону України «Про Національну поліцію» / Кол. авт.; кер. авт. кол. д.ю.н., доц. Т.П. Мінка. – Дніпро : Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ, 2017. – 480 с.
2. Закон України «Про Національну поліцію» : наук.-практ. комент. / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, доц. В. В. Сокурєнка ; [О. І. Безпалова, К. Ю. Мельник, О. О. Юхно та ін. ; передм. В. В. Сокурєнка]. – Харків, 2016. – 408 с.
3. Шило Є. П. Мета та завдання діяльності Національної поліції України як центрального органу виконавчої влади *Часопис Київського університету права*. №2.2017. с. с. 85-89.
4. Майоров В.В. Окремі питання мети та завдань реформ в органах Національної поліції України. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право»*. 2018. Випуск 50. Т. 4. С. 124-129.
5. Державна політика : підруч. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; ред. кол. : Ю. В. Ковбасюк (голова), К. О. Ващенко (заст. голови), Ю. П. Сурмін (заст. голови) [та ін.]. – К. : НАДУ, 2014. – 448 с. – С. 35.